

2026-09-15

Christian Moussa
Trygghets- och säkerhetschef
/Redigerare/ Telefon/
christian.moussa@sigtuna.se

Vår beteckning KS/2026:411
Er referens Ju2026/01671

Remissyttrande över SOU 2026:48 – Tillträdesförbud

Om Sigtuna kommun

Sigtuna kommun är en växande kommun med en levande näringslivsmiljö som omfattar handel, hotell, restauranger och betydande besöksnäring. Vi bedriver även ett stort antal verksamheter, såsom bibliotek och badhus, i egna lokaler. Liksom många andra kommuner står vi dock inför utmaningar med brottslighet och ordningsstörningar både i anslutning till privata verksamheter och allmänna platser. Näringsidkare rapporterar återkommande om stölder, hot och ordningsstörningar, samtidigt som de upplever att myndigheternas åtgärder varit otillräckliga. Även kommunens egna lokaler och verksamheter har drabbats av liknande otrygghetsskapande problem.

Trots kommunens aktiva brottsförebyggande arbete kvarstår utmaningarna. Vi ser därför positivt på utredningens förslag om utökade möjligheter till tillträdesförbud. Förslagen har potential att ge näringsidkare och kommunen ett tydligare och snabbare verktyg för att hantera återkommande problem. Samtidigt är det viktigt att förslagen utformas på ett både rättssäkert och praktiskt genomförbart sätt.

Sammanfattning och slutsats

Sigtuna kommun anser att utredningens förslag om tillträdesförbud har potential att stärka tryggheten och minska brottslighet i kommunen. För att förslagen ska bli verkligt effektiva och rättssäkra krävs dock att följande åtgärder vidtas:

- **Tydliga riktlinjer och utbildning** för att motverka godtycklighet och diskriminering, särskilt mot utsatta grupper.
- **En rimlig resursfördelning**, där respektive näringsidkare eller verksamhet tar ansvar för att övervaka att förbuden efterlevs, medan kommunen och staten bidrar med stöd och samordning.
- **En nationell utvärderingsplan** med kommunal medverkan för att följa upp effekterna och säkerställa lokal anpassning.

Sigtuna kommuns synpunkter på utredningens förslag

Sigtuna kommun ser flera potentiella fördelar med utredningens förslag om tillträdesförbud, som kan gynna både näringsidkare och invånare genom ökad trygghet och attraktivitet för kommunen. Samtidigt noterar vi betydande risker som måste hanteras för att förslagen ska få önskad effekt. Nedan presenterar vi Sigtuna kommuns synpunkter på förslagen.

Möjligheter med förslagen

1. Stärkt samarbete och tydligare roller

Förslagen skapar tydlighet i ansvarsfördelningen mellan kommun, näringsidkare och polis, vilket underlättar samarbetet. Näringsidkare får ett effektivt verktyg mot återkommande brottslighet, medan kommunen får en tydligare stödjande roll.

2. Minskad brottslighet och ökad trygghet

Forskning visar att tillträdesförbud kan ha måttlig effekt på att minska brottslighet.¹ Presumptionsregeln och interimistiska förbud kan förenkla och påskynda processen, vilket ökar den avskräckande effekten.

3. Snabbare och enklare processer

Förslagen kan minska byråkratin och ge näringsidkare snabbare beslut. Detta ökar incitamenten att ansöka om förbud och stärker förtroendet för systemet.

4. Ekonomiska fördelar på sikt

Minskad brottslighet kan leda till lägre kostnader för både kommun och näringsidkare. Förslagets potentiellt avskräckande effekt kan också minska behovet av dyra säkerhetslösningar.

Risker och utmaningar med förslagen

1. Risk för godtycklighet och diskriminering

Forskning visar att tillträdesförbud riskerar att användas godtyckligt, särskilt mot utsatta grupper som hemlösa, ungdomar och personer med missbruksproblem.² För att motverka detta krävs tydliga riktlinjer, utbildning och tillämpningskontroll.

2. Risk för begränsad effekt och ökade kostnader

För att tillträdesförbuden ska få önskad effekt krävs att överträdelser upptäcks och lagförs. Forskning visar att effekten är beroende av kompletterande åtgärder, såsom ökad övervakning.³ Med tanke på polisens och kommunens ansträngda resurser är det avgörande att näringsidkare tar ett större ansvar för hantering och övervakning av förbuden. Förslagen kan leda till ökade kostnader för kommun, polis och rättsväsende. En tydlig ansvarsfördelning, där näringsidkare själva finansierar nödvändiga säkerhetsåtgärder, krävs för att hantera detta. Förbuden bör kontinuerligt utvärderas för att säkerställa kostnadseffektivitet.

Mattias Askerson (M)

Kommunstyrelsens ordförande
Sigtuna kommun

¹ Clare Farmer, Peter G. Miller, Nicole Taylor and Rebecca Baldwin, 'Do Patron Bans Affect Subsequent Behaviour? An Examination of Pre- and Post-Ban Offending for Barring Notice and Prohibition Order Recipients in Western Australia', *Drug and Alcohol Review* 42, no. 4 (2023): 892–901, <https://doi.org/10.1111/dar.13633>; Niall Hamilton-Smith, Ben Bradford, Matt Hopkins, Justin Kurland, Claire Lightowler, David McArdle and Nick Tilley, *An Evaluation of Football Banning Orders in Scotland* (Edinburgh: Scottish Government Social Research, 2011).

² Nina Persak, 'Behave or Be Banned? Banning Orders and Selective Exclusion from Public Space', *Crime, Law and Social Change* 66 (2016): 231–248, <https://doi.org/10.1007/s10611-016-9618-8>; Zoe Rodgers, 'Understanding the policing practices associated with civil preventive orders and notices in England and Wales to regulate the conduct of society's perceived deviant others: A systematic review', *Policing: A Journal of Policy and Practice* 17 (2023): 1–23, <https://doi.org/10.1093/police/paad033>.

³ Clare Farmer and Peter G. Miller, 'Key informant perspectives on the enforcement of police-imposed barring notices and prohibition orders in Western Australia', *Drug and Alcohol Review* 42, no. 4 (2023): 881–891, <https://doi.org/10.1111/dar.13628>.

